

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

77. ÅRGANG

3. JULI 1965

A V I N N H O L D E T :
DE KRISTNE OG RASESTRIDEN

RAPPORT FRA HAMBURG - BLIKK PÅ TIDEN

NR
13

NESTE NUMMER UTKOMMER 17. JULI 1965

AV KIRKENS LIV

Uken 4.—10. juli

FJERDE SØNDAG EFTER
PINSE

Epistel: Rom. 8, 18—23.

Evangelium: Luk. 5, 1—11.

«Vi vet at hele skapningen sukker og lider i fødselsrør helt til denne dag. Og ikke bare den, men vi selv som har Åndens førstegrøde.» Den verden vi lever i, den Kristi kirke som vandrer på denne jord, er altså underveis, den strekker seg ut mot sitt mål som er den endelige befrielse ved Guds makt. Slike tanker som i høy grad opptar vår samtid, er ikke fremmed for Det nye testamente. Den underfulle fiskefangst som evangeliet beretter om, er derfor også bare et tegn på en misjonsinnsats som nå, nitten hundre år etter Kristus, bare er nådd frem til sin innledende fase. Den største del av menneskeheten lengter ennå etter sin frelse.

MANDAG: *Anton Maria Saccharia*. Grunnla en kongregasjon hvis medlemmer kalles barnabitter (efter den kirke i Milano, S. Barnabas, som de betjente). Barnabitenes navn er sterkt knyttet til gjenoprettelsen av kontakten mellom Norge og den katolske kirke i det siste århundre (P. Schilling, P. Stub).

TIRSDAG og FREDAG: *Ferialdager*. Søndagens messe.

ONSDAG: *Kyrril og Metodius*, de slaviske folks apostler. Gjorde en heltmodig innsats for å bygge bro mellom kristenhetens to deler i Øst og Vest. Hadde deres generøse innstilling vært den alminnelige både i Rom og Konstantinopel, da ville store ulykker ha vært unngått for Kirken (9. årh.).

TORS DAG: *Elisabeth av Portugal*, dronning og enke. Middelalderen er rik på slike hellige kvinner som benyttet seg av sin sosiale stilling for å gjøre godt. Mange av dem var medlemmer av en eller annen tredje orden, som oftest fransiskanernes slik som det var tilfellet med Elisabeth av Portugal († 1336).

LØRDAG: *De syv brødre. Rufina og Secunda*. Idag feirer vi en rekke romerske martyrer, som tilhører litt forskjellige perioder.

Uken 11.—17. juli

FEMTE SØNDAG EFTER
PINSE

Epistel: 1. Pet. 3, 8—15.

Evangelium: Matt. 5, 20—24.

«Hvem er det som kan skade dere når dere strever efter det gode?». Ja, hvem kan da skade oss? Prøvelsen blir til ny styrke, og gode dager gir desto større anledning til glede og takknemlighet. Men det forutsetter også at vi virkelig strever efter det gode og ikke nøyer oss med en svak vilje. For da blir vi også rammet av Jesu strenge ord i dagens evangelium: «Dersom deres rettferd ikke er større enn de skriftlærdes og fariseernes, skal dere aldri komme inn i himmelriket.»

MANDAG: *Johannes Gualbertus*. Denne middelalderske ridder er først og fremst kjent for å ha skånet sin brors morder i et møte på en øde vei langfredag. For Kristi kors skyld oppga han sin hevn. Senere ble han munk. Dagens evangelium minner oss om den kristne kjærlighets krav: «Jeg sier dere: Elsk deres fiender. gjør godt mot dem som hater dere, så dere kan bli barn av deres Fader som er i himlene.»

TIRSDAG og FREDAG: *Ferialdager*. Søndagens messe.

ONSDAG: *Bonaventura*, biskop og kirkelærer. På samme måte som dominikanerne i det første århundre av sin historie ble velsignet med en stor teolog som samtidig var en helgen, nemlig Thomas Aquinas, fikk fransiskanerne også sin store helgen og kirkelærer, Bonaventura, som dessuten ble valgt til leder for sin orden og dermed ble en av Frans' etterfølgere. Hans teologiske retning sto i en viss spenning til Thomas' undervisning, men en fruktbar spenning som snarere var tegn på rikdom enn på strid. De to helgener var dessuten beste venner.

TORS DAG: *Henrik*, tysk keiser. Samtidig med Olav den hellige i Norge, hører han til de konger og keisere som nettopp i denne periode av kristenhetens historie la grunnen til den blomstrende kristne middelalder.

LØRDAG: *Jomfru Marias lørdagsmesse*.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stillemesse	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00	11.00 19.00
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	9.30	—
<i>Lunden kapell</i> , Trondheimsveien 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Christies gt. 16, tlf. 15 410	8.00 9.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 56 245	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongens gt. 9, tlf. 11 438	8.30	10.45
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 3388	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O Haraldssonsgt. 49, tlf. 53 765	18.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningensgt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 671	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 2779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 7558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94. Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eystein kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31.VIII (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30)
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Hallvard Rieber-Mohn (ansvarshavende) og Åge Rønning.

Redaksjonens adresse: Neberggaten 15, Oslo 3.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo.

Kontortid: 9—16. Lørdag: 9—14. - Tlf. 42 31 70.

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 20 pr. år - Kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21.

SKARPT - MEN NØDVENDIG

I dette nummer retter vi søkelyset mot de kristnes unntakelse og fallenheter i rasespørsmålene, de veldige problemene som i 60-årene ikke bare ryster det amerikanske samfunn, men som også er «et åpent sår» mange andre steder.

Er det en tydelig kristen svikt i dette oppgjøret, i denne kampen for menneskelig fellesskap? En gammel venn av St. Olavs lesere mener ja. På de neste sider bringer vi utdrag av en i Norge vel omtrent ukjent bok av Thomas Merton. Uvant skarpt engasjerer han seg i den aktuelle kampsituasjon og minner katolikker som protestanter om deres ansvar. Mange som bare kjenner én side av Mertons forfatterskap, vil muligens få et støkk av tonefallet.

Ikke nok med det. Vi gjengir et dikt av den franske ungdomspresten Michel Quoist for å understreke at problemet også finnes på denne side av Atlanteren. I Paris, i London. Nylig leste vi i avisen om at Klu Klux Klan hadde opprettet en «filial» i England, og vi vet at innvandringen fra Vest-India flere ganger har skapt en arg, hatsk hvit forsvarsfront i enkelte boligdistrikter i engelske byer.

Kort sagt, vi tror at det med jevne mellomrom er nødvendig å minne om vårt eget ansvar.

Hvordan møter vi egentlig problemet? Våger vi, eller kanskje bedre sagt, har vi i vår pene krok av verden tid til å ta et personlig og avgjørende standpunkt til disse tingene? Det kunne hende at problemet en dag ble tvunget inn på oss. Da i det minste var vi nødt til å se sammenhengen. Så sant vi lever i dette mystiske fellesskapet som er Kristi legeme, har vi jo noe direkte å bestille både med protestmarsjer i Alabama og med hvite menneskers temmelig nifse forsøk på å forsvare raseskillet med hånden på den hellige skrift.

Er det kanskje riktig å stille det hele så drastisk med en gang som den amerikanske professor Gordon Z. Zahn nylig gjorde det i en artikkel: Ignore the Racial Questions — at the Peril of Your Soul. Overse rasespørsmålene — men med fare for din sjel. Alle vi som oppfyller små daglige forpliktelser og igrunnen ikke synes vi har så forferdelig mye å skrive, vi har kanskje en ting her som er av en ganske annen størrelsesorden enn for eksempel å overtre abstinensbudet på en fredag.

Professor Zahn som på mange måter har den samme endefremhet og skarphet som denne tiden øyensynlig med ett har gitt en kontemplativ munk som Merton, sier blant annet denne ubehagelige ting til oss som bærer navnet kristne:

Alle religiøse samfunn har plikt til å arbeide for en løsning av raseproblemet. Vi må innrømme at inntil nå har denne plikt ikke blitt innfridd.

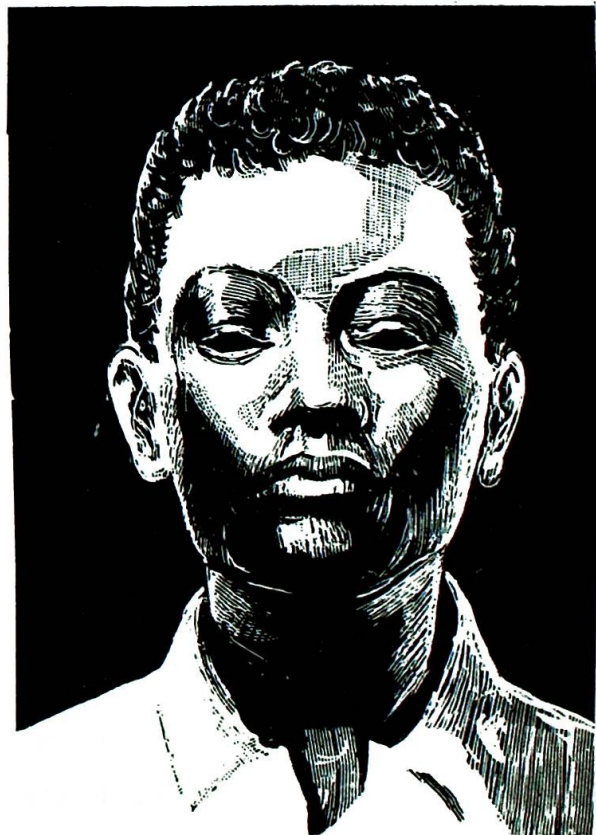
Hvilket er rene ord for pengene.

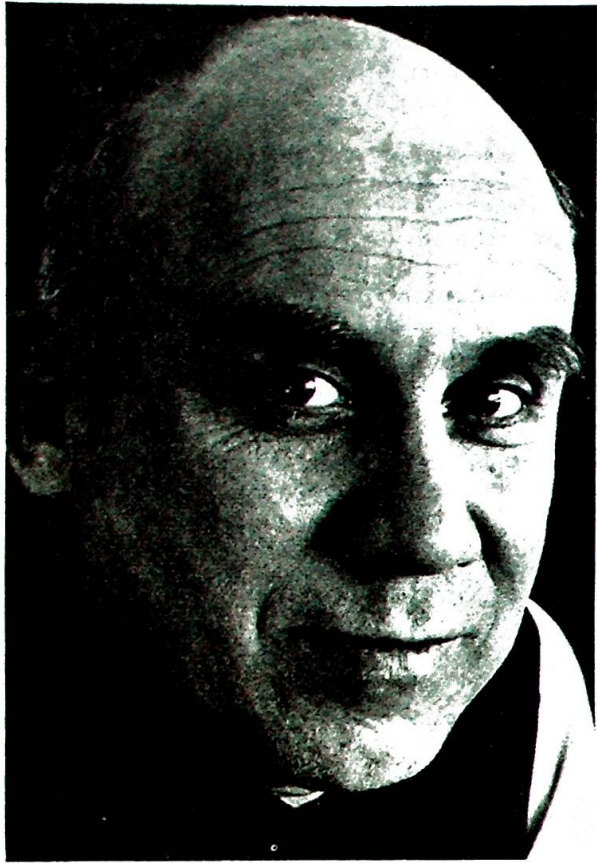
Meget er blitt bedre i løpet av de siste par år, ja, det siste halvår. Men ennå er det mange, katolikker som andre kristne, som i likegyldighet, sløvheter eller i åpenlys forakt avslår å være med i arbeidet for å gjennomføre de nye borgerrettslovene i USA for å gi dem en mening i dagliglivet.

Det er, som en katolsk prest fra staten Iowa sa til oss forleden, nærmest et mirakel at negrene i sydstatene har godtatt ikke-voldstanken. Og han mente det i første rekke skyldtes baptistlederen Martin Luther King. Ikke desto mindre er det et faktum at baptistene i syd er splittet i viktige rasespørsmål, opp til denne dag. Og på katolsk hold har det vært tilfeller hvor man har vært lovlig vrantne og forsiktige når det gjaldt å handle. Biskopen av Mobile og Birmingham, mgr. Toolen har for eksempel inntatt denne avventende holdning i en betenkelig grad. Vi har hatt en episode i Los Angeles hvor en prest til slutt tok på seg å offentlig minne den gamle kardinal Mc Intyre om at han forsømte sine embedsplikter mot de farvede.

Andre, kardinaler, biskoper, prester, ordenssøstre og legfolk, har bestemt og energisk gjort mye for å rette opp igjen inntrykket av kristen svikt. Og det, såvidt vi kan se, i stadig større omfang. Men sett samlet, gir fremdeles den katolske kirke i USA, som de andre religiøse samfunn, et splittet bilde av de kristnes holdning til problemene.

(Forts. n. side)

Cictersiensermunken Thomas Merton fra Gethsemani Abbey i Kentycky er kjent over hele den katolske verden som en betydelig skribent som har en egen evne til å få dagens mennesker i tale om troens hemmeligheter, om bønn og indre stillhet. I år er han forresten 50 år og har en lang rekke bøker bak seg og en antagelig enorm leserkrets. Lesere som tror de nå kjenner hans ting. Det eneste de vel kanskje av og til har lurt på er hvordan denne yndlingsforfatteren egentlig ser ut, det finnes omtrent ikke fotografier av ham.

St. Olav bringer her, innledningsvis kan vi si, endelig et bilde av Thomas Merton, anno 1965. Men vi har også andre nyheter om ham.

Den gode pater kan — viser det seg — bli vred og dypt engasjert i en aktuell kampsituasjon. Han som flere ganger har advart oss mot å bli revet ut av stillhetens mysterium av den uro som finnes i avisenes mas, folks snakk osv., han har støtt på et problem som har stilt ham som katolsk skribent midt i en sydende uro og strid — de farvedes frigjøringskamp i De forente stater. Engasjert på liv og død.

Og vi her hjemme? Er vi noe bedre? Er vi ikke også egentlig i våre hjerter avventende?

Hvis vi må svare ja på dette siste spørsmål, bør vi virkelig lese dagens Merton-artikkel.

Det kan nemlig også være en alvorlig, grov forgåelse mot vårt kristne oppdrag og ansvar hvis vi stadig inntar en holdning som går ut på at «vi må være tålmodige, slike ting modnes over århundreder i Kirken.» Eller: «rasespørsmålet er et sosialt spørsmål som i grunnen ikke har noe med evangeliet å gjøre».

Det har noe ganske avgjørende med evangeliet å bestille.

A. R.

EN «NY» OG

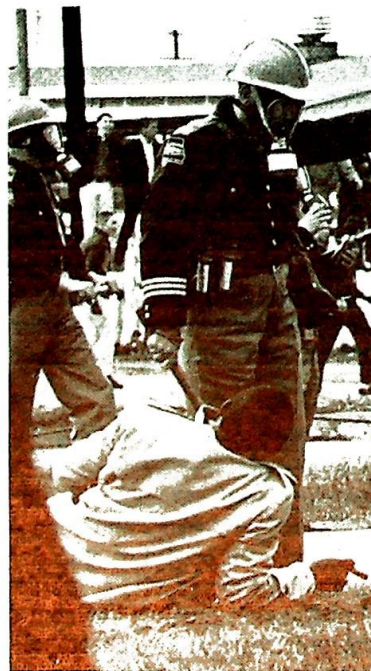
ET ANKLAGESKRIF

I boken «Den sorte revolusjon» (vi har funnet den i tysk oversettelse fra Herder: *Die Schwarze Revolution*) sier Merton oss som forsøker å være kristne, visse sannheter som svir. Og som vel rammer noen hver av oss. For han gjør jo samtidig oppmerksom på at dette ikke er noe spesielt amerikansk problem, rasespørsmålet er internasjonalt og en utfordring til oss enten vi går til messe i Alabama eller i Oslo.

Boken er en virkelig overraskelse i hvert fall for de som ikke har sett glimtene av lignende engasjerte Merton-artikler tidligere, bl. a. i bladet «Jubilee». Den viser en ny side av Mertons talent, det er en moderne Thomas a Kempis som presset av den urettferdighet og det svik han ser rundt seg, tar parti i dagens kamp. Akkurat som prester og legfolk også mange, mange andre steder i Statene har følt det nødvendig, et par ganger i en viss opposisjon øyensynlig til mer konservative og langsomme ledere.

☆

Når det gjelder de hvite kristnes holdning til negrenes frihetsbevegelse, så er både katolikker og protestanter i beste fall forvirrete og unnvikende i sin sympati, skriver Merton. Man får inntrykk av at de ofte er velmenende og at de anerkjenner berettigelsen av de farvedes protester, men de har så liten kontakt med tidens realiteter at de ikke har noen forestilling om hvordan de skal kunne hjelpe. Det er riktig at det amerikanske hierarki bestemt har sagt fra at raseskillet er en synd. Her og der har også katolske biskoper gjort noe for å integrere skolene i bispedømmet eller slå ned på de slemmeste tilfeller av diskriminering. Av og til kommer også kristne ledere sammen og avgir oppmuntrende erklæringer.

Sitter kristne mennesker tause, mens dette foregår?

SINT THOMAS MERTON

FOT KRISTNE, KATOLIKKER SOM PROTESTANTER

Noen, heldigvis stadig fler og fler, gjør noe aktivt. Denne unge ordenssøsteren deltok sammen med sine farvede venner i marsjen mot Selma. Bildet er tatt under en rast i veikanten.

Men samtidig har mange av de farvedes aksjoner blitt møtt med kritikk og med oppfordringer om «å vise tålmodighet». Og de kristne inntar også ofte den holdning at hele problemet bare kan løses tilfredsstillende av sentraladministrasjonen i Washington. Dette er mer enn naivt, sett med negrenes øyne. Han kan ikke tyde det på annen måte enn som utflukter og uredlighet. Han vet at lovgivningen bare er halvgjort arbeide hvis det ikke skjer en dyptgripende forandring i de hvites sinn. Og fordi dette ennå ikke har skjedd har han fremdeles liten eller ingen tiltro til kristne grupper, den katolske kirke innbefattet.

ET ANKLAGESKRIFT

Vi vet jo at president Johnson undertegnet loven om borgerrettighetene i juli 1964. Men gjennomføringen av alle bestemmelsene vil ikke være sikret før mange hvites likegyldighet, forakt og motstand opphører. Thomas Merton nøler ikke i sin bok med å peke på at loven er begynnelsen, ikke slutten. Innledningen på en ny og kritisk fase i frigjøringskampen.

Det er på mange måter riktig å kalle denne lille boken for et av de skarpeste anklageskrifter som har kommet mot de hvite i disse to, tre siste årene da frihetskampen har pågått helt åpent i USA. Og tro om ikke skriftet får ekstra tyngde nettopp fordi det er denne forfattermunkens røst. En røst som man med en gang merker er preget av sorg og av ansvar. Sorg over kristne menneskers svikt, ansvar for de tingene som skjer fra dag til dag i små hete byer i Sydstatene.

Den tyske utgaven av boken kom ifjor, men utviklingen siden da har ikke forandret mer enn halvveis ihvertfall på vår holdning. Til tross for de bilder vi så i avisene av katolske ordenssøstre i spissen for protestmarsjen til Selma, av prester og hvite legfolk som marsjerte side om side med de farvede osv., sitter vel ærlig talt det store

flertall av de kristne igjen med halvgjort arbeide. Og som offer for Thomas Mertons skarpe ord fremdeles.

Boken kom visstnok først i en fransk utgave, det kan tyde på at han for en gangs skyld har hatt vanskeligheter med utgivelsen i Statene. Men som sagt gjelder hans ord også oss på denne siden av Atlanten, i høy grad har vi skyld og ansvar i disse tingene.

Og jo før vi forstår det, jo bedre.

EN BEKVEM MORAL

Merton skriver blant annet: I Sydstatene har en del av den «kristne» befolkning (anførselstegnene er hans), katolikker innbefattet, med forbausende letthet forstått å kombinere sin tro med forestillinger om at Gud ønsker ulikhet mellom rasene. Disse kristne har oppfunnet en bekvem moral som vil holde de sorte umyndige.

Og, fremholder Merton, de viser uvilje mot de av Guds tjenere som tar del i det de kaller «agitasjonen». Denne «agitasjon» er for dem et bevis på at Kirken er gjennomsyret av kommunistiske tanker.

Mange velmenende hvite har heller ikke oppfattet negrenes virkelige problem. De mener nok at de farvede kommer med en del fornuftige fordringer som må imøtekommes av lovgivningen. Men når de farvede forlanger mer enn dette, anses de som ufornuftige, til og med rebelske.

Men i virkeligheten forlanger ikke negrene noe så enkelt som å bli tatt opp i de hvites samfunn. Man tror at de farvede ønsker å bli hvite. Og de kristne og liberale mennesker brer ut sine armer og ønsker sine små sorte brødre velkommen i de hvites brorskap. Men negeren er ikke det minste takknemlig for denne gest.

Det er tydelig at vår dumhet virker motbydelig på ham og gjør ham til vår fiende. Og fiendskapet blir sterkere

(Forts. n. side)

NORDISKE KATOLIKKER

ET GIVENDE STEVNE — TROSS FORHINDRINGER

Hamburg i juni.

Det var et grundig, energisk og meget generøst forarbeide Hamburgs katolikker hadde nedlagt for å gjøre Ansgar-stevnet 18.—20. juni til en opplevelse. En uregnelig faktor truet imidlertid med bokstavelig talt å velte deres anstrengelser overende — nemlig *været*. Dagen før åpningen opplevde Hansa-staden en orkan, med en vindstyrke som ikke bare førte til tap av menneskelig blant seilerne på Elben, men som knekket store trær og førte ille frem med installasjonene på festplassen i Hamburgs Stadtpark. Ankomstdagen var grå, fuktig og stormende, og friluftssarrangementene såpass forblåste at det så mørkt ut. De innpå to tusen katolikker fra de nordiske land, som under ledelse av sine biskoper innfant seg i Hamburg, og som ble møtt med en enestående og hjertelig gjestfrihet av sitt tyske vertskap, hadde grunn til å dele arrangørenes bekymringer, ganske særlig hva de viktige friluftsforsanstaltningene angikk. Stort værre kunne ikke været bli. Heldigvis ble det — i lørdagens løp — vesentlig bedre, og stevnet endte i sol og trivsel.

KARL RAHNER: ET PROGRAM FOR VÅR TID

Mange ord ble ytret, av leg og lærd, etter en plan som skulle gjøre stevnet ikke bare til en sammenkomst, men til et par utbytterike *studiedager* over vår situasjon som mindretalls-katolikker i et Nord-Europa hvor miljøet er enten tradisjonelt luthersk, eller under merkbar avkristning.

Her kom en av Kirkens mest fremragende teologer i dag, jesuittpateren professor Karl Rahner, München, til å gi hele stevnet et avgjørende preg. På en helt briljant måte bekreftet han inntrykket av alt hva vi nordiske katolikker kan motta av inspirasjon og samtidsforståelse fra det beste i dagens tyske katolisisme.

Allerede under den stilfulle åpningsmottagelse i fest-salen i Hamburgs Rådhus, der hilsmottaler fra Ham-

jo mer han selv kjemper for å fri seg fra marerittet av mindreverdigheitsfølelse. Akkurat her, skriver Merton, tror jeg alle kristne, også katolikker, i sin enfoldighet gjør størst skade på den kristne sannhet.

«SOM FARVEDE»

Slik understreker han om og om igjen at vi må godta de farvede som *farvede*, fullt likestillede. Han påpeker at det er en grov forenkling av Kristi sannhet å få det til at den katolske kirke i sydstatene står overfor en hær av mulige sorte konvertitter som gjennom et ivrig apostolat av de hvite kan forandres til aktverdige imitasjoner av lyshudede katolikker. Det øker heller ikke de farvedes tillit at de på forhånd ikke har vært velkomne i alle katolske kirker i syd, og at de, der hvor de slippes inn, ofte først har fått motta kommunionen etter de hvite.

Disse linjer er nødvendigvis ufullstendige bruddstykker av anklageskriftet. Vi håper at også norske katolikker finner frem til boken direkte (den finnes i billige pocketutgaver) og studerer «den nye Merton». Å. R.

Fra åpningsmottagelsen i Hamburg rådhus. Hjelpebiskop Johannes von Rudloff taler om «Ansgar — en arv og et oppdrag».

burgs overhyrde, hjelpebiskop Johannes von Rudloff, byens lutherske biskop Hans Otto Wølber og byens sivile myndigheter skapte en feststemt ramme, og der en fikk nyte praktfull kammermusikk, slo professor Rahner an grunntonen, med sitt fengslende foredrag: «Den kristne og omverdenen». Det var, i klart og myndig opptrukne linjer, et vidsynt og ydmykt troens program for vår tid, med perspektiver langt ut over vår egen spesielle situasjon.

Rahner minnet om, at i vår tid lever *alle* kristne i «diaspora» — dvs. som et mindretall midt i et folkehav som i stigende grad blir mer og mer fremmed for troens sannheter og verdier, — uansett hvilken kirke eller konfesjon en tilhører. Kirken, sa han, utvikler seg hurtig i våre dager fra en «folkekirke» til en «kirke av troende». I denne situasjon må ikke kirken innkapsle seg, men åpent og broderlig tre inn i verdens-samfunnet og dele det med våre medmennesker. «Den kristne menighet må ikke bli en ovn som bare har varme nok til seg selv. Den må ikke bli

HAMBURG

et tilfluktssted for de livsudyktige, eller en from bønnekrets for harmløse gemytter, som intet utretter ved bare å være fromme, og som tvertom kompromitterer sin egen fromhet.»

Rahner advarte også mot en økumenikk som ikke *samtidig* ble en felles samtale med den moderne verden og dens problemer — «denne verden stiller oss kristne helt andre spørsmål enn de spørsmål vi pleier å stille oss selv og hverandre», sa han.

Foredraget, hvis tankerikdom det vil være naturlig å vende tilbake til i et senere oppslag i «St. Olav», ble en glimrende opptakt til samværet — de mange som ikke fant plass i Rådhusalen fikk høre pater Rahner utvikle de samme tanker da han prekte under den «lesegudstjeneste» som den apostoliske delegat, erkebiskop *Bruno B. Heim*, forrettet samme aften i Byparken.

SAMTALEKRETSENE — EN «PROBLEMBØRS»

Om eftermiddagen ble der arbeidet. Fordelt på sentralt beliggende foredragssaler kom i alt fire arbeidsgrupper sammen for å drøfte det kristne nærvær i henholdsvis familien, på arbeidsplassen, i menigheten og i verden i dag. Her var tildels glimrende forberedte diskusjonsopplegg, og ikke minst for deltagerne nordfra var det verdifullt å se et modent, aktivt og kompetent legfolk tilrettelegge stoffet.

I «familigruppen» merket en seg ikke minst et innlegg av *Marianne Dirks* fra Köln, der hun tok hele kvinnens ofte miskjente situasjon i Kirken opp til frisk kritikk, og likeledes fremkastet fruktbare og ukonvensjonelle tanker om familien som trossmiljø.

Han Deckers fra Heidelberg holdt hovedinnlegget i den gruppe som konsentrerte seg om det kristne nærvær i arbeidslivet. Også her var der «klør» og dertil svarende risp: Deckers beklaget sterkt hva han kalte Kirkens «Galilei-kompleks» — dens mangel på mot og engasjement overfor de menneskelige problemer det moderne arbeidsliv frembyr og krever løst. Her mente han at Kirkens ressurser altfor ensidig — ja inntil overanstrengelse — var uttømt i kampen for konfesjons-skolen.

I den tredje arbeidsgruppen, der menighetslivet ble drøftet, mente Domkapitular *Wilhelm Stammkötter* fra Münster at den katolske «gjennomsnitts-legmann» fremdeles altfor ofte anså seg selv for «et føyelig får til disposisjon for sin hyrde». Hans innlegg formet seg som en varm oppfordring til å se på våre menigheter som de *brødre-samfunn* de er ment å være.

Dr. *Berud Nellesen*, en fremtredende journalist ved Hamburg-avisen «Die Welt», ledet den fjerde arbeidsgruppen, der det kristne nærvær i verden var emnet. «En katolsk ghetto er ingen løsning, det er en dumhet», sa dr. Nellesen, og pekte på, at overfor en stadig mer «kirkefjern» verden er det vitalt, at Kirken ikke bare overdrar legfolket større handlingsfrihet, men også samtidig gir legfolket oppdrag og ansvar langt ut over hva som er vanlig i dag.

En femte «arbeidsgruppe» — som ikke sto i stevneprogrammet! — kom også sammen i Hamburg. I følge

Messen feires med en gruppe tenåringer og barn i Byparken.

Vatikankonsilets opplegg til en ny administrasjonsmåte i Kirken kom *de nordiske biskoper* (dessverre minus Københavns nyvigslede biskop *H. L. Martensen*, som en akutt blindtarmbetennelse holdt tilbake på sykesengen) sammen til «biskopkonferanse» og fastla, under ledelse av formannen, Mgr. *John Taylor*, Stockholm, statuttene for dette nye og viktige organ.

NOE FOR ALLE

Stevnet var også ellers tettpakket med arrangementer — for barn, ungdom (til huggende moderne rytmer!), for studenter og for de nasjonale grupper. Under alle former — også ved den private innkvartering, hvor også adskillige protestanter hadde åpnet sine hjem — opplevde deltagerne en åpen vennlighet og omtanke som knyttet mange vennskapsbånd.

Til det økumeniske møte lørdag aften, da det sterkt bedrede været hadde samlet en stor menneskemengde i Byparken, hadde man fått biskopen av Mainz, den lærde dr. *Volk*, som stedfortreder for den forhindrede kardinal *Bea* — fra luthersk side talte her Hauptpastor *Hans Heinrich Harms*, som sammen med flere lutherske embedsbrødre også ellers tok rikelig og hjertelig del i Ansgar-stevnet. Den felles gudstjeneste, enkel, verdig og evangelisk i formen, var en gripende erfaring — gjennom fjernsynsoverføring ble dette synlige tegn på felles-kristen Gudsdyrkelse kjent for hele Tyskland, og måtte — selv i dette økumenisk langt fremskredne land — gjøre et

(Forts. n. side)

FEST MED CHARME OG KVALITET

St. Sunnivaskolens store 100 års fest i Folkets Hus var en virkelig mønstring av beskyttere og venner som kom for å hylde jubilaranten. Biskop Gran, representanter for Oslo bystyre og formannskap, fra den franske og den tyske ambassade, prester, ordenssøstre og et lite hav av foreldre og barn fylte den store salen da moder Clemence ønsket velkommen til et program med sang og dans og teater. Den rare stivheten som alltid følger så store arrangementer og så fine gjester ble brutt allerede da søster Gerdas skramleorkester fra barnehaven inntok scenen. I en liten, vidunderlig avdeling fulgte de høyt-

sterkt inntrykk. Omkring 12 000 mennesker fulgte begivenheten i Byparken.

Søndagen opprant med godt vær, og bortimot 30 000 mennesker hadde igjen funnet veien til festplassen, der den tyske primas, kardinal *Josef Frings*, erkebiskop av Köln konselebrerte messen med de øvrige biskoper — en enhets-ritus hvis egentlige betydning ble ytterligere belyst i den preken biskopen av Osnabrück, dr. *Helmut Hermann Wittler* holdt under gudstjenesten, der han særlig — ut fra konsilets lære om biskopsembedet — understreket biskopenes felles-ansvar for *hele* Kirken.

Om ettermiddagen, med et deltagertall på 18—20 000 mennesker og i en deilig, mild ettermiddagssfære fant så avslutningen sted — et 2½ timers variert program av høytid og munter, uformell kontakt, med hilsingstaler, korte presentasjoner av hvert land og sang og musikk. En hilsen fra paven ble lest, likesom den pavelige sendemann i Bonn, Mgr. *Corrado Bafile* har deltatt under hele stevnet.

Fra Norge holdt frk. *Unni Klepper* en veldreid og meget populær informasjonstale. Ellers had det flotte, illustrerte stevneheftet, som i en kvart million eksemplarer er spredt både blant deltagerne og ut over Tyskland, slått stort opp hva det kaller «Die Bischof-Gran-Story», der vår norske overhyrdes uvanlige livsløp og skjebne vies stor interesse.

Med den biskopelige velsignelse og et fulltonende «Store Gud vi lover deg» fra den veldige massen ble Ansgar-dagene avsluttet — to-tre utrolig innholdsrike dager for dem som fikk oppleve dem.

MENINGEN

De tallrike nordiske katolikker som fikk delta reiser hjem, ikke bare en inspirasjon rikere, styrket i sitt tro mot, sin fellesskapsfølelse og med dyp takknemlighet overfor de tyske katolikker, som med stor og uegennyttig innsatsvilje bragte arrangementet i havn.

Mange av dem føler sikkert, med rette, at her er åpnet noe som må holdes åpent i fremtiden — et fellesskap der vi bare kan bli rikere både ved å gi og å få. Ansgar-stevnet var en *begynnelse* — disse kontakter må, på alle plan, følges opp, utbygges og befestes. Det varme kristensinn, den redelige åpenhet, den nøkterne dyktighet og positive sympati vi møtte i Hamburg vil få av deltagerne glemme. Og mange vet, at foruten et godt minne, vil den innebære et løfte og et program i tusener av nord-europeiske katolikkens sinn.

H. Rieber-Mohn.

talermusikken med pip i fløyter og ompahorn og slag på tre-stykker og triangler og hva de nå hadde i hendene, sjenerte og absolutt ikke sjenerte, opptatte av og til av ganske andre ting — maken til charmerende måte å erobre de innbudtes hjerter på har jeg knapt sett. Hvis det hadde vært en paragraf i ordensregelen som tillot slikt, kunne søster Gerda reist på turné med denne gruppen, de ble nesten fulgt av trampklapp da de bukket og gikk. Særlig den lille fyren kanskje som flere ganger under konserten stakk spilleinstrumentet sitt i lommen. Og den piken som hele tiden strevet så intenst og kvinnelig med å feste sløyfen i håret sitt.

I det hele tatt lå underholdningen på et høyt plan, forbløffende høyt. Og bortsett fra Øivinn Olafsens utmerkede lille festtale, var man lykkelig fri for plagsomme taler. Noen nødvendige ord ble sagt, både fra skoleledelsen og foreldrene, ikke mer. Moder Clemence som under dette jubileet bl. a. har fått den franske orden Palmes Academique for sin innsats, ble helt til slutt overrakt en sjekk på 4100 kroner, foreldrenes innsats for å skaffe skolen et lydfilmapparat.

Det er mange som gledet seg med søstrene over disse vellykkede dagene under jubileet. De hadde såmann fortjent alle lovord for denne oppvisning av kvalitet.

Men hvis 200-års festen på skolen skal feires med et like *langt* program, tre timer, kommer noen av oss til å gå litt før slutt.

A. R.

„Et psykologisk under”

M gr. Peter Schindler har offentliggjort «et åbent brev» til pater H. Rieber-Mohn i «Kristeligt Dagblad» i København — en lykkelig formet epistel om katolske præster (hvori én er nevnt specielt), miljø, skoling og Guds undere. Vi synes at brevet fortjener «å bli postlagt» også til St. Olavs lesere.

KÆRE DOMINIKANER-VEN!

I «St. Olav» har du karakteriseret pave Johannes 23. des «Dagbag» så rigtigt, at vi sikkert deler ønsket om, at dette voluminøse værk ikke — end ikke i uddrag — kommer til at se lyset på et nordisk sprog, men netop derved har du ladet en (jeg siger ikke psykologisk, men) åndelig gåde stå uløst og uløselig; jeg savner den (for mig at se) eneste mulige løsning: UNDERET, en indgriben «ovenfra», udenfor, nej: imod enhver psykologisk rimelighed.

Lad dog vor største overraskelse være: at pave Johannes med pinlig sandhedrohed skildrer sin vækst fra from italiensk bondegreng til pave, men at han ikke med eet eneste ord gør rede for, hvordan han blev netop den pave, der skulle ændre kirkens linje gennem 400 år: den defensive, apologetiske anti-protestantisme, og kalde den op fra den skyttegrav, hvori Tridentinum havde — og måtte have — fået den til at fryse sig fast på sine positioner uden at spørge om, hvad den bortsprængte kirke-dels religiøse anliggender var og er; ejheller giver pave Johannes i sine langtrukne og kedelige (for at sige sandheden!) udviklinger blot en gnist af lys over, hvad det var, der bevirkede, at netop han fik muligheden for at blive hørt «udenfor Veronas mure», hvor man visselig ikke er slikken efter at læse, selv de mest udmærkede pavelige rundskrivelse — hvorfor og hvordan blev netop han (for at citere en dansk avis) «Menneskehedens sognepræst», som gjorde indtryk på også dem, der har de mest tågede og mest forkerte ideer om pavedømmet?

SOM DET AF DIG

recenserede værk viser det, var hans stræben fra det 14. til det 80. år at blive MODEL-præsten med de obligate dyder og fromhedsytringer, som vi begge kender dem fra de klicheer, der også er blevet forelagt os i vor uddannelse — du har haft lettere end jeg, der er en menneskealder ældre, i at frigøre dig fra SKEMAET, jeg selv har, i mine erindrings to foreløbige bind, gjort rede

for min pinlige opposition. Begge kender vi det «ideal» af en præst, der i 400 år stilledes op til efterfølgelse, og vi ser det korrekt opfattet og helligt efterlevet af Angelo Roncalli som barn, som seminarist, som ung præst, som tvangsudskreven soldat og som pavelig diplomat...

alt det er allerede skrevet i hundreder af bøger (vi to har slidt en del af dem!), alt det er (Gud ske lov!) efterlevet i tusinder af præsteliv. — Du siger selv (og han selv sagde det til jer journalister): at sådan ville vi gerne se vort sogns præst. Jeg sætter et NB ved det: foruden TYPEN i præsten ville jeg også gerne se personligheden i ham (og det vil du også!), men den får vi ikke at se i Roncallis «Dagbog»: ingen reaktion, ingen afstandtagen, end ikke nogen variant fra normen — og så en dag går han hen og er helt ANDERLEDES, lige

på tværs, ganske original, totalt personlig... en dag går han, der har tilstræbt (og med hvilken heroisme!) idealet, som var en fortsættelse af linjen fra Tridentinum, hen og bryder linjen: ved sit navn (ikke det evindelige Leo — Pius), ved sin daglige adfærd, ved sin holdning overfor den indre og den ydre horisont og ved at skabe kirkehistorie gennem sit Aggiornamento som program for noget så sjældent som et koncil...

Vidste han mon egentlig selv, at han var et brud, eller, rettere sagt, en tilbageknytning bag et brud? Overså han han mon hin dag konsekvenserne af at åbne et koncil — og, kære ven, det er jo ikke sluttet endnu, meget kan ske! — anede han mon, at hans personlighed på Petri Stol skulle få «Verden til at se præsten i kirkefyrsten? Jeg tror det ikke, og intet i hans «Dagbog» lader ane, at der var mere i ham end den mest regelmæssige religiøse almindelighed.

ANEKDOTER ER FARLIGE,

men har han ikke selv sagt, at ideen om det koncil, der kommer til at omforme kirken og gribe dybt ind i «Verden», kom til ham under højmessens i San Paolo som en INSPIRATION? Er vi ikke her ved forklaringen på det, der ikke har skygge af forudsætninger i hans psyke, hans miljø, hans religiøse og teologiske uddannelse? Hvis vi ikke, i hele hans adfærd som pave fra første aften til dødstimen, indsætter dette sjælelige mirakel, er det største, der er sket i kirkehistorien siden 1563, en virkning uden psykologisk årsag. Her er sket et himmelsk lynnedslag, som har tændt en ild, der ikke mere kan slukkes — lad os så blot undres over det tønder, det har fået i: det (for vor psyke) banale og stereotype præstesind, skolet i de interne kredse; det vækker vor undren, og det gør os mildere i dommen over de sjælelige «Exercitier», vil har følt så ulidelig i vor skoling til præster.

Hvor har de travlt, når de skal kano-nisere, med at konstatere «undere» såsom helbredelser hinsides naturens orden; det vil ikke være påkrævet at kano-nisere pave Johannes, for det har både kirken og «Verden» allerede gjort, men skulle det ske, ville så ikke underet over alle undere være: at det netop blev HAM, med hans religiøse baggrund og hele sjælelige skoling, Gud valgte til at «gøre alle ting nye» i sin kirke? Så kan du og jeg, når vi får tid, drøfte, om det, Gud har sat i gang gennem pave Johannes, blev muligt på grund af eller på trods af det, der behersker hans «Dag-bog»: baggrunden?

Fraternamente.

Din gode ven

Peter Schindler.

BLIKK på TIDEN

METT OG NÆRSYNT

■ De nordiske land fører nokså storslått tale i det internasjonale samkvem, når det gjelder hjelp til utviklingslandene. Til gjengjeld kommer de sist på listen, eller bortimot det, når det dreier seg om håndgripelige bidrag. Vi er avgjort større i tungen enn i neven, særlig i betraktning av at vi hører til topp-sjiktet i verden hva levestandard angår. Uten at sosialdemokratiet skal enebelastes for ansvaret (en viss presse på den motsatte politiske fløy forsømmer få anledninger til å ødelegge «u-hjelpen» i folks øyne), er der ikke tvil om at de nordiske regjeringssportier er skremt av opinionens — dvs. velgernes! — manglende forståelse for dette viktige foretagendet og skjeler til stemmetallene. Det er en tragisk nærsynt beregning — en investering i den mest mette og bevisstløse provinsialitet.

Nylig ga den danske utenriksminister, Per Hækkerup, et temmelig motløst uttrykk for hvor vanskelig det var å få den jevne mann, velnært og trygget som han er, til å forstå ansvaret for elendigheten i verden. Denne resignasjon er tankevekkende. Både i Danmark og i Norge har arbeiderbevegelsen blygt utvekslet det gamle kristne begrep «nestekjærlighet» (som fremdeles bærer et veldig kristent misjonsforetagende i utviklingslandene) med det vel prøvede klassekampbegrep «solidaritet» (som hittil har båret særdeles magre frukter i våre lands u-hjelp-politikk). Det var kanskje ment som en «bredere» basis for utviklingshjelpen. Det virker bare ikke. Noe klikker i den ideale medmenneskelighet ordet var ment å vekke til live.

Interesserte (og hvem bør ikke være det?) vil finne momenter til en nasjonal selvransakelse i en utmerket avis-kronikk («Utviklingshjelpen — norsk folkebidrag» — «Aftenposten»s morgennr. 16, juni) av cand. jur. Fridtjof Frank Gundersen. Den er gjennomtrengt av en egenskap som er sjelden i norsk kulturdebatt: Informert og streng selvtukt. Ikke minst avslører den hvordan kappløpet om Europas høyeste levestandard — hvor vi ligger ganske godt an — underbinder selv det beskjedne mål vi ga oss selv — men aldri har levet opp till! — Å yte 1% av vår nasjonal-inntekt til verdens sultende og elendige.

Gundersen peker på det farlige ved en politisk planlegging som i løpet av få år angivelig skal bringe oss «fra velferdsstat til trivselsstat», med stadig økende vareforbruk for stadig flere mennesker, uten så meget som et sideblikk til våre fagre u-hjelp-løfter:

«Alt er nevnt, bare ikke u-hjelp. Ikke desto mindre hører vi stadig uttalelser om hvor bekymret våre myndigheter er over

at kløften mellom de rike og de fattige land stadig blir større. Samtidig går vi inn for kortere arbeidstid, lengre ferie og større trygder. Det betyr mindre sparing, større kapitalimport og mindre evne til å gjøre en innsats for de fattige land. En slik synsvinkel er imidlertid tabu i norsk politikk i dag. Man kaller det i stedet en av de sosiale milepæler i vårt lands historie.

Det følger ansvar med å ha regjeringsmakten og kunne bestemme tonen i politikken i et demokratisk land. Man vil altfor lett fristes til å appellere til velgernes kravinstinkt uten å vise dem noe å ofre seg for. Hensikten er den beste, men etterat velgernes første begeistring for u-hjelpen er gått over til skepsis, har man flyktet fra fanene istedenfor å ta kampen opp.»

Utviklingshjelpen er ganske visst full av fallgruber for hodeløse idealisme — ja, katastrofal velmenthet. Men den har én grunnbetingelse. Våre politikere må ta sjansene ved å gjøre den til en folkesak — inntil folk forstår.

ET NYTT FELLESKAP?

■ I tråd med ovenstående: I det vanligvis ikke akkurat kristenvennlige bildebladet «Aktuell» (12. juni) skriver en av de faste spaltister («Duro» — dvs. journalist Bjarne Thorud) noen refleksjoner omkring et program kristenrussen nylig hadde i Fjernsynet. Teknisk sett var det ikke så helt veltruffet (kombinert sending TV—radio er sjelden til å redde!) Til gjengjeld hadde det en dyp og gripende mening. I disse dager da den øvrige rødrossen ligger i klammeri med København-båtenes reder om utskjenkningspriser på øl, etter nok et tokt som tildels var en pinlig eksport av norsk ukultur, har den kristne minoriteten blant årets artianere startet et innsamlingsprogram som skal reise en halv million kroner til sykehus, misjonsskoler og kristen forkynnelse i forskjellige u-land. Kontrasten er ellers urettferdig: Også den øvrige russen har gjort humanitær innsats.

Hva kristenrussen presterer, har i hvert fall satt «Duro»s tanker i sving, ad toleransens fruktbare veier; med årene kommer som kjent ikke bare tanker, men *effertanker*. De er ofte de beste:

«Det er lite nytt i at alderen gjør sin gjerning, stillferdig og umerkelig blir utsiktspunktene andre, og da vi så en flokk russ på skjermen husket vi vår egen ungdoms spott over en og annen som slo inn på de trange stier og bare elsket Jesus. En ville endog bli misjonær, og så hadde vi snappet opp en vending om at misjonærene var handelsreisende i religion, en meget foraktelig beskjeftigelse etter vårt skjønn, kanskje fordi vi forbandt religion med mennesker vi kjente, og som slo like fort på sine kassaapparater som de ba til sin Gud på alle tilgjengelige bedehus...

Men som allerede antydte, årene går, vi dør litt hver dag sier pessimistene, og i dag er alle ansvarlige statsmenn og mange med dem sterkt opptatt av utviklingslandenes problemer, de vil som en ung mann fra en annen tid bygge sykehus, skoler, støtte medmennesker som har nesten alt ugjort i en ny verden. Slik driver vi da misjonsvirksomhet på et vis alle sammen med våre små bidrag, og med bøyde hode minnes vi morsomheter om geskjeftige misjonsdamer som strikket strømper til hedingene. Men *helt* vil vi ikke svikte tidligere holdninger, og støtter oss til Bantufolket som har dette ordspøket vi en gang kom over i en reiseskildring: «Før hadde vi landet og de hvite bibelen. Nå har vi bibelen og de hvite landet...»

— — —

Vi vet ikke riktig hvor dette kan ende, men det later til at de nye generasjoner, såvel kristen som ikke-kristen ungdom, er i ferd med å finne en felles plattform. Vi kan finne dem i politiske forsamlinger, meget fjernt fra læren om synden og nåden, men med brennende tro og vilje til å åpne porten i sin egen have og gå ut blant menneskene. Noen tilhører det parti: og andre et annet, mens atter andre bare er på parti med Vår Herre. I vår middelaldrende, og derfor delvis ubehagelige situasjon, har vi snakket med representanter for alle avskygninger, og det kan være som de anser alle over 40 år som politiske oppsittere i Øverbygden som til enhver tid kjemper for sin smule nye veistump forbi brukene sine.

— — —

Kanskje det er slik, også i dag, at de som vil treffe de nye generasjoner hjemme, må velve en himmel over hverdagens nødvendige virke for mat og hus?»

«FAMILIELIVETS SPRITBILISTER»

■ Under denne, noe sprelske, tittel tar forlagsbokhandler Sven Damsholt i København-dagbladet «Politiken» (14. juni) stilling til den larmende pornografiske propaganda og litteratur som i løpet av kort tid er blitt påfallende dominerende trekk ved den moderne «livsstil» — ikke minst hos oss i Norden. Hans betraktninger er et godt eksempel på den gode kristne kulturkritikk, for så vidt som han ikke henvender seg til den sjokkerte forargelse (den foreligger ikke alltid!), men til den sunne fornuft og den balanserte menneskelighet. De fleste normalt modnede og utviklede mennesker har egentlig nok så sikre instinkter for forskjellen mellom sunn og avsporet holdning til livsverdiene. Og avsporet sex skal ikke måles på «moralen», når det vitterlig er overfor livet og kjrligheten at den kommer til kort:

«Man kan ikke leve af pålægschokolade, der skal rugbrød nedenunder og endda godt med rugbrød. Ingen vil derfor beskyldte mig for kedsomhed, hvis jeg gør mig til talsmand for ordet «balance». Det er nemlig det overdocerede, det ubalancerede, der virker kedeligt, hvilket følgende lille historie vil vise. Man bedes undskyldte, at den ikke handler om sex, det skal nok komme.

Carl Jørgen er en ung mand fra Hellerup med rød sportvogn og en far i ryggen. Han har ord for at køre godt, når han har en lille brandert på. Men en nat kørte han dog en dame ned, der stod i en fødgaengerovergang. Det var naturligvis et uheld, og det var synd for Carl Jørgen, for damen blev dræbt, og den lille pige, hvis mor det var, havde ingen far og blev på den måde forældreløs. Hvis han ikke havde ladet veninden tage vognen og havde skjult sig et par dage, til promillen var forsvundet, ville han have mistet sit kørekort; nu slap han med en bøde, da det ikke kunne bevises, at han havde været beruset. Og veninden dækkede over ham.

Stimulanser har deres berettigelse, det erkender vi alle, men vi har ikke tiltro til at noget, der skal holdes oppe med spiritus, er et virkeligt gode, hverken det daglige arbejde, en kunstnerisk ydelse og slet ikke automobilkørsel. Heller ikke et ægteskab, der ustandselig skal stimuleres med billeder og beskrivelser, kan være noget virkeligt. Det ægteskabelige samliv fornyes af ædlere kilder, en injeksjon af denne slags er mere egnet til at forskubbe balancen mellom de fint afstemte kræfter end til at hjelpe.»

Damsholt tar neppe feil, når han egentlig forutsetter, at alle voksne og utviklede mennesker vil innse forringelsen, ja forsimplingen i et kjønsliv løst fra kjrlighetens perspektiv — fra *personforholdet* i hele dets rikt sammensatte virkelighet:

«Det er en mærkelig magt, der trænger ind i mennesket ved en sådan lejlighed. Hjertebloodet er det stærkeste i verden, gudmennesket brugte det som sit eneste våben mod sine modstandere, og det har siden vist sig at kunne nå ind, hvor intet knivsblad kan komme, og forvandle fjende til ven.

Livet har sin underlige akse i dette plan. Hvor den åndelige kjrlighet er etableret, får den legemlige og den psykiske nyt inhold. Alt bliver anderledes, ligesom plustegnet foran et minusregnskab giver helt nyt resultat: kjnsforholdet bliver mere noget, end gives, end noget, der fratages, personligheternes brydning mere et supplement end en indsnævring af hinandens muligheder.

Hvad er den hemmelige mekanisme i disse nye tilstande? Den er vanskelig at få fat på, hvis man ikke vil tage sin tilflugt til poesien; den folkelige digtning har fra gammel tid indfanget det uhåndgribelige i sin billedtale om at «give en anden sit hjerte». Et hjerte, der elsker, kan ikke rumme sig selv, det er ude af sig selv og må leve sit liv i den elskede, dets tanker og handlinger tager sigte på den anden. Det er ligesom to pier, der et langt stykke vokser parallelt, nu bøjer sig mod hinanden og mødes i en bue; de finder gensidig mål og mening i hinanden, og samtidig dannes den nye dimension. Kjrlighet mellom to er nemlig også for stor til at rummes af to alene. Det er karakteristisk, at den udvider sig til andre, den har bestandig overskudslagre af glæde, som den må se at få an-

bragt et sted. Først er der naturligvis barnene, som er blevet til i ønsket om at give glæden rum; foreldrekjrlighet kalder på barnenes kjrlighet, en række nye buer dannes, og langs dem bevæger sig den ny færdsel. Et hjem, der skaber glæde hos andre, vil alltid hjemses af mennesker, der kommer for at få del i den særlige atmosfære. Det bliver gjennomgangsled for mange.»

På denne bakgrunn blir pornografien et svakhets- og sykdomstegn — symptomet på sviktende kjrlighetsevne og menneskelig utilstrekkelighet:

«Samlivet har sine egne naturlige stimulanser, men hvor det seksuelle behov skal piskes frem ved metoder, verbal og visuel erotik, vil det før eller senere nå det stadium, at det ikke mere kan varieres, og hvor mulighetene mellom ægtefællene er uttømte. Og da appetitten snarere er vokset, vil parterne uvægerlig vende sig til andre. Utroskab — skjult, åbenlys — separation, skilsmisse — erle, perle, pif, puf. Der var masser af kontakt mellom ægtefællene, men da den ikke hadde den psykiske armering og åndelige struktur, knækkede den over. Ensomhedens svælg gabede atter mellom dem.

Det lyder så enkelt, men er alligevel så svært, for der var også noget, der knækkede over i barnene. Der skete et mentalt skred i dem. De styrte ned fra en verden, hvor de skulle have vært hodt oppe af en fars og en mors enhed, og hvor de siden efter Ingeniørens mening skulle utvikles til selv at være åndelige bærepiller.»

«KANSKJE?»

■ Vår utenriksministers høyre hånd, statssekretær Jens Boyesen, har nylig avlagt et offisielt, vennskapelig besøk i Polen. Pressemeldinger forteller at han har «besøkt den gamle sør-polske hovedstaden Krakow og den tidligere konsentrasjonsleiren Auschwitz». Dessverre synes han ikke å ha vært i Czestochowa — kanskje fordi det gamle sentret for polsk kristendom (som neste år feirer sitt 1000-års-jubileum) ikke passet så godt i det offisielle program.

Sannheten om det Polen som vi nå utbygger (og bør utbygge) våre kontakter med, er jo nemlig blant annet, at landet står midt i en kirkekamp som er minst like hård som kirkekampen i Norge under siste krig. Den samme tvang, de samme overgrep (og verre!) og dertil en innbitt ateistisk statspropaganda som selv ikke nazistene ga seg av med, under siste krig.

Norske politikere vet selvfølgelig hva det betyr når en mann som Gomulka, i en gammel, katolsk nasjon, er gjenvalgt med «99,3 %» av de avgitte stemmer. De vet forhåpentlig også, at både når det gjelder kirken, undervisningsvesenet, pressen og en rekke andre kulturområder, er situasjonen et resultat av naken makt-anvendelse: Liberaliseringer til tross, har det polske folk ikke i dag mulighet for å velge sin åndelige og politiske skjebne.

«Det finnes kanskje forskjeller i våre lands syn på enkelte ting, men det synes som om forståelsen mellom våre to land blir større», sa statssekretær Boyesen ved slutten av besøket. Diplomater uttrykker seg nå engang forsiktig. Men det er intet «kanskje». Og «forskjellene» dekker talløse tragedier. Det må ikke glemmes — i den fortsatte samtale.

Frater Candidus.

Om forfattere

Når forfatterne taler om sine egne verker, er der enkelte som sier: Min bok, min kommentar, min historie osv. De minner om spisborgeren som eier et hus og uavlatelig får anbragt ett «hjemme hos meg». — De skulle heller si: Vår bok, vår kommentar, vår historie osv., for i regelen finner man mer av andres enn av eget gods i deres verker.

Pascal.

«DE HAR DREPT EN NORD- AFRIKANER»

AV MICHEL QUOIST

Den unge franske presten Michel Quoist har møtt rase-skilllets fareritt — i Europa. Problemet er jo som Thomas Merton understreker universelt, og Frankrike har sine nord-afrikanere. Quoist sier: Etter totusen års kristendom finnes det fortsatt rasebarrierer, noe som burde være en skandale for alle kristne. Men det finnes folk som ikke bare godtar det, men som til og med forsvarer slike grenser. Når de aksepterer disse skiller, så har de ikke mer noe fellesskap med sine brødre og har også avskåret seg fra Kristus.

Vi er selv smittet av denne hedenske mentalitet og mer eller mindre delaktig i syndene mot det universelle broderskap. Det trenges mye kjærlighet for å sone dem, som han sier.

Og, han skriver diktet De har drept en nord-afrikaner, her gjengitt i Karin Stolpes ypperlige svenske oversettelse.

*De gikk till anfall, de slog till.
Baltongerna slog takten, tårgasbomberna rykte.
Medan de siste demonstranterna flydde,
bars de särade bort.
Fångvagnarnas dörrar slog igen om
de anhallna, som satt där
håpna, skrämda eller upproriska.
Fönstren stängdes, ett efter ett.
Ansiktena stängdes också, slöts till i smärta.
Och folkmassan skingrades, drog bort i små
grupper, medan
nybeten hastigt spreds, de har dödat en
nordafrikan.*

*Herre, han ser på mig alltjämt.
Den kalla, stela blicken, för alltid stelnad i den
sista ångstfulla frågan:*

«Varför slår ni?»

*Han ligger utsträckt på marken med sönder-
rivna kläder, men*

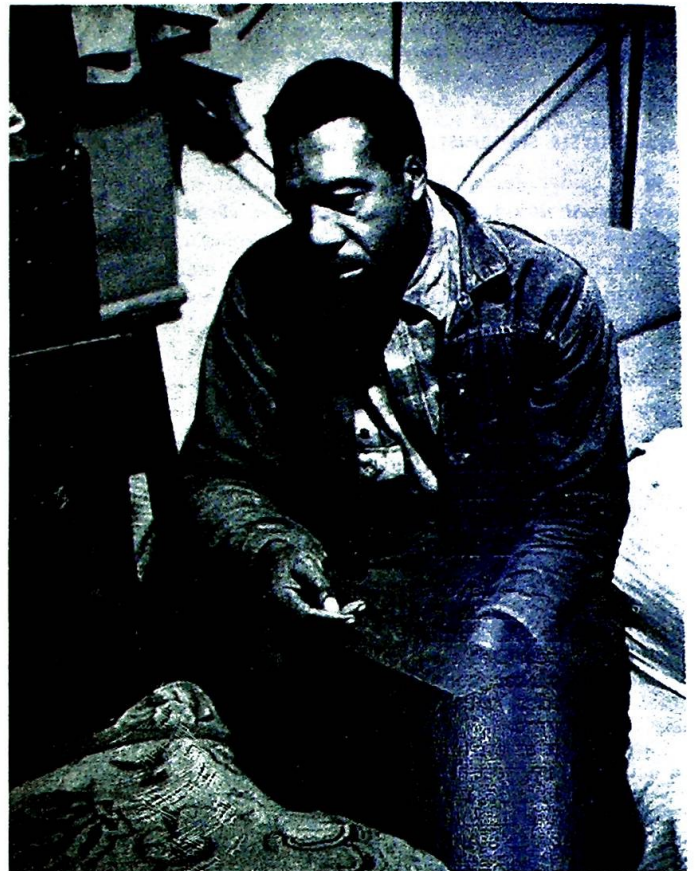
*kring huvudet syns en gloria av blod, som döden målat
på trottoarens stenar.*

*Hans kropps ögon ser på mig,
medan hans själ flugit bort och skådar Dig, förvånad
över den oförutsedda resan.*

PILGRIMSFERD

Til Stiklestad søndag 1. august 1965. Buss fra St. Olavs kirke, Trondheim kl. 8. Høymesse på Stiklestad kl. 11. Skuespill om Hellig Olav på friluftsscenen kl. 15. Tilbakereise kl. 18.

Henvendelse til Stiklestadkomitéen, Prinsensgt. 2 a 2, Trondheim, for påmelding (senest 25. juli) og evt. nærmere opplysninger.

*Herre, det är motbjudande.
Vi sade ju till dem: «Ni hör till familjen.»
Vi lät dem komma till oss som till räddare.
Vi utnyttjade dem till systar, som ingen ville äta sig.
Och sen, när de var fast, för sine misstags skull,
Inhysta som djur,
exploaterade,
föraktade,
förödmjukade,
och ville demonstrera sitt missnöje och sitt uppror.
Då, i ett gathörn, väntar man dem, med käppar i
hand, som man samlas för att slå ner en elak
och farlig hund.*

*Herre, de har inte samma hudfärg som vi,
Inte samma vanor och seder,
De är långväga ifrån, Herre...
Skulle Din forsoning inte gälla dem?
Eller skulle Dina söner inte ännu ha forstått, at
de är bröder?
Att de alla blivit döpta i ett och samma blod.
Ditt blod, Herre, en Guds blod?*

*Herre, överalt är ännu murar resta.
Ännu finns det svarta och vita,
borgare och proletärer
utsugare och exploaterade,
ryssar, amerikaner och fransmän,
Och några av dina söner
godkänner gränserna,
som om det var normalt i en och samma familj, att några
av barnen ska äta rester ute i köket, medan de andre
stoppas sig fulla med mat inne i salen.
Som om det var självklart, att några låter sig betjänas av
andre, som är deres tjänare.*

Vi lukker i ferien

fra o.m. mandag 12. juli t.o.m. lørdag 31. juli.

St. Olav's eksp.

ST. OLAV BOKHANDEL OG FORLAG

*Och belt på sin plats, att några straffas strängare
än andra.
Som om det var normalt, att somliga förföljer, drar ned,
dömer och dödar andra.
Herre, kommer inte snart den tid, då Ditt blod gör oss til
ett i en och samma kärlek,
den ende Faderns kärlek?
Skall vi veta låte de skiljande murarna falla?
Skall vi som enda skillnad godta, att Du givis oss
olika gåvor,
och inte räkna skillnad i sådant som vi
själva förskaffat oss?*

NORSKE TEOLOGER HOS PAVE PAUL

Ifølge nyhetsbyråene mottok pave Paul nylig en gruppe på 21 teologiske studenter fra Universitetet i Oslo, ledet av professor dr. teol. Einar Molland, i høytidelig audiens. Paven hadde en lengere samtale med nordmennene som oppholdt seg i Rom for å følge forelesninger i arkeologi og kunsthistorie ved Det norske institutt:

I en tale til paven sa professor Molland ifølge Associated Pres bl. a.:

«Hellige Fader. Vi er ytterst takknemlige for det privilegium å bli mottatt i en spesiell audiens, som Deres hellighet har innvilget oss — en gruppe teologiske studenter fra en liten nasjon og et avsidesliggende land, som utmerker seg ved en protestantisk tradisjon. Vi er i sannhet ikke betydningsfulle til å fortjene denne ære.

Vi har fulgt arbeidet til Det annet Vatikan-konsil, ikke bare med interesse og sympati, men i våre bønner.

Vi er klar over det faktum at et tyngre ansvar og en tyngre byrde hviler på Deres Hellighet enn på noe annet medlem av Kristi kirke. Måtte respekten, sympatien og bønnene til mange ikke-katolikker bli en kilde til trøst for Dem, Hellige Fader.

Vi ber Deres Hellighet om å motta vår dypfulte takk for den velvilje og tillit De har vist de protestantiske observatører som er offisielt innbudt til å være tilstede under konsilet. Denne Deres Hellighets holdning overfor dem gir oss mot til å anmode Deres Hellighet, i ydmykhet og oppriktighet, om å gi oss Deres velsignelse, noe som for oss alle vil bety en åndelig gave vi mottar med dyp takknemlighet.»

Professor Molland mintes i sin tale også et møte med pave Pauls forgjenger, Johannes XXIII, for tre år siden og sa at den daværende pave hadde vært meget opptatt av det dengang forestående Vatikankonsil. «Jeg må også tilføye at dokumentene «De Ecclesia» og «De Oecumenismo» har fylt hjertene våre med håp for kristendommens fremtid», sa professor Molland blant annet.

Eil

STIKLESTAD

1. august!

Årets pilgrimsferd til Stiklestad går med buss fra St. Olavs kirke i Trondheim kl. 8 søndag den 1. august. (Se annonse.) Skuespillet om Hellig Olav oppføres på friluftsscenen kl. 15.

Olsokfeiringen på Stiklestad samler ikke bare katolikker. Tvertimot utgjør katolikkene en liten del av alle de tilreisende til det gamle slagstedet. Det er plass til omkring 8000 mennesker under festspillet.

Stiklestadkomiteén har fått melding om at Kronprins Harald kommer til Olavs-spelet på selve Olsokdagen.

Herre, jeg er ikke verdig —

«Herre, jeg er ikke verdig at du går inn under mitt tak, men si bare et ord så blir min tjener helbredet.» Det er en romersk offiser som viser en så beundringsverdige holdning, en hedning som ikke eide Israels håp og forventning til støtte for sin tillit. Evangeliet beretter at Jesus undret seg: «I hele Israel har jeg ikke funnet så stor en tro!»

Når presten like før kommunionen holder hostien løftet og vi gjentar høvedsmannens ord, da vet vi at den tillit vi gir uttrykk for bygger på Kirkens tro gjennom 2000 år. Og vi er oss bevisst at vi tilhører et samlet Gudsfolk, det nye Israel som — vår egen uverdighet til tross — er «en utvalgt ætt, et kongelig prestedømme». (1. Pet. 2, 9.) Derfor faller det nokså lett å si med hele vår trygge overbevisning: «Herre, jeg er ikke verdig» — her under dagens høydepunkt hvor vi alle står ansikt til ansikt med Kongenes Konge. Og hvor vi dessuten føler at alle er vi tiggere med like tomme hender.

Vi er glad hver gang liturgien lar oss be på vårt eget sprog. Herren blir selvsagt meget mere inntrengende på morsmålet. Men ordene blir også meget mere påtrengende. Slik at de gjerne forfølger oss — og det er jo meningen — ut over messens høytid og inn i hverdagens arbeide, der hvor vi står alene overfor våre oppgaver, vårt ansvar, våre avgjørelser. Hvem har ikke opplevd at nå er det slett ikke så liketil å si dem lenger?

En hører ofte hvordan uverdighetsfølelsen lager kjepper i hjulene for mennesker som ellers er fulle av gode impulser. «Jeg føler det er noe som er galt hos meg selv hver gang jeg gjør noe godt. Jeg bruker tid og krefter til å ofre meg for andre, men er det ikke egentlig for å skaffe meg en pen liten knapphullsblomst? Jeg gir min venn et godt råd i en vanskelig situasjon, men er det så sikkert at jeg ville fulgt rådet om det var meg selv det gjaldt? Jeg taler med overbevisning om høye idealer, om en tanke jeg synes er vakker, men samtidig vet jeg så godt at jeg ikke står på høyde med det jeg sier. Mon det ikke ville være ærligere og riktigere å la det være?»

* Den britiske kardinal Heenan har i en erklæring oppfordret katolikkene til å kjempe mot rasediskrimineringen og til å ta ledelsen i arbeidet for å integrere immigrantene i det britiske samfunn. «Det er dumt og ondsinnet å opptre uvennlig mot våre farvede gjester,» sa han. «De som er fristet til å begå rasehatets synd, bør huske Belzen og Auschwitz.»

Kardinalen kom med erklæringen under en preken i Westminster Cathedral i pinsen. Tidligere i uken hadde et Parlamentsmedlem beskyldt de kristne for å unngå å peke på de moralske sider av raseproblemet.

Kardinal Heenan ga imidlertid et klart svar på vegne av den katolske kirke da han sa at «vi ikke bare må ta imot og holde i akt folk fra andre nasjoner og steder som kommer hit for å leve sammen med oss. Vi må også bekjempe dem som bedømmer menneskelig verdighet etter rase og hudfarve».

Var det ikke slik Peter også reagerte? Vi møter ham i søndagens evangelium (4. e. pinse), spontan som alltid: «Herre, gå fra meg, for jeg er en syndig mann!» Det var Peters ord etter underet med fiskefangsten. Men Jesu svar følger like etter: «Fra nå av skal du fange mennesker.» Vi kan tolke det videre: «Nettopp fordi du er klar over din egen uverdighet. Og fordi det var på mitt ord du kastet garnet ut — etter at du hadde gjort en mislykket fangst på egen hånd.»

Dette gir lys over vår egen situasjon. På ditt ord. Si bare et ord. Det hadde vi oversett. Vi begynner så lett å tenke før alt er sagt. Derfor begir vi oss ut på det tvilsomme vågestykke å stige ned i vårt eget dunkle dyp — alene. Så vi ikke ser lenger enn til vår egen uoppnåelige fullkommenhet. Men heldigvis venter ikke Gud med å bruke oss til vi er blitt fullkomne. Da måtte Han i mellomtiden ha funnet en annen måte å utbre sitt Rike på!

(Forts. n. side)

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke		
Lunden Kloster	}	Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke		
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Hammerfest
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Hønefoss
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Lillestrøm
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikael's Kirke	}	Tromsø
St. Mikael's Prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Trondheim
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Tønsberg
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeth Hosp.	}	
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	
St. Olavs Kirke,		
Bispegården	}	
St. Olavs kirke		
St. Olavs Prestegård	}	
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Stengt til 1. sept.

LEGMANNSRÅDET OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Stengt til 1. sept.

KATOLSK INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.
P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

OSLO KATOLSKE MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.

Akersv. 5, Oslo.

Evangeliet holder en annen skikkelse frem for oss, en som hadde større klarsyn enn vi — Guds mor. Selv om hun var «full av nåde», har vel ingen erfart en så stor avgrunn mellom oppgave og verdighet. Men for henne var det Gud «som så til sin tjenerinnes ringhet». Hun selv diskuterte ikke: «Det skje meg etter ditt ord.»

Og Ordet ble kjød. Det vil si at Gud ble virksom på en ny måte i menneskets verden. «Det er ikke lenger jeg som lever, men Kristus lever i meg.» Hvar gode gjerning jeg gjør,

hver gode tanke jeg har, er Guds nådes under i et menneske som er skrøpelig. Et menneske som Gud bruker «til å utføre sin tjeneste, så Kristi legeme bygges opp» (Ef. 4, 12).

Kristi mystiske Legeme går frem i vekst hver gang jeg prøver med Guds nåde å rense min hensikt. Men det taper noe hver gang en misforstått uverdighetsfølelse holder tilbake et ord som kan hjelpe andre fremover, en handling som kan øke kjærligheten i verden.

Søster Marie Louise, O.P.

* Over 200 ordensforstanderinner var i juli forsamlet i Pütchen i Tyskland på årsmøtet i VHOD for å drøfte ordenslivets tilpasning til dagens verden. Det møtte representanter fra flere land, bl. a. fra St. Josephsøstrene i Norge.

I en samtale med nyhetsbyrået KNA understreket VHOD's generalsekretær, søster Juliane, som også er Konsil-observatør, at det ikke først og fremst er ytre

ting, for eksempel ordensdraktene som er grunn til mangelen på ordenscall. Grunnen er i langt høyere grad de lave fødselstall i krigs- og etterkrigsårene.

Forbundets rådgiver, pater Karl Wehner SJ mente at mangelen på ordenscall skyldes en trossvikt i hele Kirken. Ellers mente han at det var riktig innen visse grenser å si ja til kravet om mer frie former for ordenssøstrenes liv. Man kan

imidlertid ikke plutselig skyve til side alt det gamle og prøvede og erstatte det med noe nytt, mente han.

Søster Juliane fortalte at det i de siste år allerede var gjort visse forbedringer. I mange ordenssamfunn fikk søstrene nå anledning til oftere å reise hjem, de fikk mer frihet under rekreasjonen, det ble lagt vekt på sport og på å modernisere søstrenes boliger.

HØNEFOSS		
Mineralvann og øl A/S HØNEFOSS BRYGGERI Agenter for Nora Fabrikker A/S Farris A/S Frydenlunds Bryggeri A/S Ringnes Bryggeri A/S Schous Bryggeri	ALF HELGESEN Elektrisk forretning Tlf. 185 — 430 	INGA FALCK A/S <i>Manufaktur - Utstyrvarer</i> <i>Damekonfeksjon</i>
DRAMMEN		
GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN		HØNEFOSS RØRLEGGEBEDRIFT Autorisert rørlegger
 TYRILYS ^{A/S} TYRI FABRIKK Drammen Har også landets eneste bivokspresseri		DRAMMEN GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen
ARENDALE		
ARENDALE FARVEHANDEL Tlf. 2050 Engros - En detalj	BYGGMESTER HANS NILSEN Nesset 362 Arendal Tlf. 2647	ADEL ELLEFSEN Aut. Installasjonsforretning Tlf. 1756 - Arendal - Tlf. 1756
J. E. PEDERSEN & CO. A/S Arendal Kjøttforretning Tlf. 2360	SHELL — ARENDAL Tlf. kontor 2013 Anleggstlf. 1848	GARTNERHALLEN Frukt og Grønsaker En gros Tlf. 3159 - 3208

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

Varme- og sanitæranlegg

Joh. Weydahl A/s

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE
og
HERMETIKK
en gros

OSLO

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

SØREN HANSEN
Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo
Telefon 20 37 24

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 43 22 36
Privat 55 77 87 - 69 43 72

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

**Til daglig
nytte
og glede**

Omslag til
TELEFONKATALOGEN

i florentinsk
lærplastikk med
dekorative preg.

Ensfarget kr. 15,—

Flerfarget kr. 18,—

Vi sender også pr.
postoppkrav.

Walligani

STORTINGS GT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25
OSLO

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandelvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A/S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

WISBECH
ARTISERLØSMAK
MAJORSTUA - OSLO
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

NORENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

HØYESTERETTSADVOKAT

GEORG LOUS

DRAMMENS VN. 4 - OSLO